AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

AVİM Yorum • No: 2013 / 38 • Nisan 2013

AVRUPA BİRLİĞİNİN DOĞU ÜLKELERİNE AÇILIM SÜRECİNDEKİ ÇİFTE STANDARD

Alev KILIÇ

Avrupa Birliğinin doğu Avrupa, Kafkaslar ve Akdeniz ülkeleriyle daha yakın ilişkiler geliştirilmesini sağlamak üzere 2004 yılında uygulamaya başladığı Avrupa Komşuluk Politikası daha sonra eski Sovyet coğrafyasında yer alan üç doğu Avrupa ülkesi (Belarus, Moldova ve Ukrayna) ile üç Kafkas ülkesi (Azerbaycan, Gürcistan ve Ermenistan)için siyasi ve mali teşvik unsurlarıyla takviye edilerek ayrı bir Doğu Ortaklığı programına dönüştürülmüştür.

Avrupa Birliği bu altı ülke için oluşturduğu ayrıcalıklı programı bir bütün paket olarak ele almak yerine, kendi içinde de farklılaştırma yoluna gitmiş, her ülkeyi kendi koşullarına göre farklı değerlendirme kararı almıştır. Bu şekilde Ermenistan için müzahir bir ayrıcalıklı yaklaşım gerekçesi ortaya çıkabilmiştir. Bu durum 20 Martta yayınlanan yıllık Avrupa Komşuluk Politikası Gelişme Raporu ile bir kez daha gözler önüne serilmiştir.

Raporun Azerbaycan ve Ermenistan bakımından mukayeseli bir değerlendirmesi çarpıcı bir tarafgirlik gözlemine olanak vermektedir. Ermenistan insan hakları yasalarının uygulanması ve son cumhurbaşkanlığı seçimlerinde eksiklikleri bulunmasına rağmen AB ile daha yakın ilişkiler geliştirmeye ehil bulunmakta ve önü açılmaktadır. Ermenistanın komşu bir ülkenin topraklarını işgal etmesine ve bunu sürdürmesine hiç değinilmemekte , raporun bu şekliyle, Avrupa Birliği işgali görmezlikten gelmenin ötesinde, hoşgörür, hatta destekler duruma düşmektedir. İşgal altındaki toprakların sadece bir bölümünü oluşturan Dağlık Karabağ konusunda şu ifade yer almaktadır: AB Ermenistanı Azerbaycan ile bir anlaşmaya varmak üzere gayretlerini artırmaya ve AB temsilcileri için bu yöreye ve mücavir bölgelere engelsiz ulaşımı sağlamaya çağırır.

Azerbaycana gelince, ağır bir eleştiri yağmuruna tutulmakta ve öyle söylenmese de, daha ileri düzeyde bir işbirliği için kapı kapatılmaktadır. Bundan da öteye, Azerbaycanın kanayan yarasının üzerine tuz dökercesine, raporda Bakuya ayrılıkçı bölge Dağlık Karabağ konusunda Ermenistan ile anlaşmaya varılması çağrısında bulunulmaktadır. Toprak bütünlüğü ihlal edilen, yedi vilayetinin yanı sıra Dağlık Karabağ toprakları işgal edilen sanki Azerbaycan değilmiş, işgal eden ve bu işgali BM kararına rağmen sürdüren sanki Ermenistan değilmiş gibi, Avrupa Birliği raporu sanki taraflar eşit sorumluluklara sahip, her ikisi de mağdurmuş zihniyetini yansıtan ve bir tarafı, uluslararası hukuku, hakkaniyeti ve adaleti açıkça ihlal eder şekilde kollayan bir rapor yayınlayabilmekte beis görmemiştir.

Bu raporun yansıttığı zihniyet bir kez daha, Avrupa Birliğinin kıtasal ve küresel kapsayıcı bir vizyon ve açılım yerine, Avrupa kalesi olmak, dini paydada saflarını pekiştirmek sığlığından kurtulamadığını, dar görüşlülükten vazgeçmediğini ortaya koyar niteliktedir. Bu yıl Kasım ayında Litvanyanın ev sahipliğinde yapılması öngörülen Doğu Ortaklığı Zirvesinin

tarafsız olamayacağı, Dağlık Karabağın sözde yönetimi ile yapılan toplantının ardından bu raporla tescil edilmiş olmaktadır. Avrupa kalesi, Meriç nehri boyunca çirkin Schengen tel örgüsü ile çekilen sınırları kuzey-doğuda da oluşturmaya başlamış görünmektedir.

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: KILIÇ, Alev. 2026. "AVRUPA BİRLİĞİNİN DOĞU ÜLKELERİNE AÇILIM SÜRECİNDEKİ ÇİFTE STANDARD ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2013 / 38. Nisan 02. Erişim Ekim 30, 2026. https://avim.org.tr/public/tr/Yorum/AVRUPA-BIRLIGININ-DOGU-ULKELERINE-ACILIM-SURECINDEKI-CIFTE-STANDARD

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır